

dyb Nød i dette Thing. Den høitærede Minister brugte det Udtryk: der kommer en af Justitsministerens Underordnede og befaler en Mand at finde sig i, at hans Eiendom ødelægges, men kan bag efter ikke skaffe Manden nogen Erstatning. Ja, dersom det virkelig var det Offentlige Landets Bestyrelse, som i og for sig var Skyld i Ødelæggelsen, kunde denne Begrundelse have Noget at sige, men det forholder sig ikke saa. Selv om der ingen Justitsminister var til, selv om der ingen Justits fandtes i dette Land, vilde Folk stimle sammen ved en Ildbrand for at søge at redde, og den Virksomhed, det Offentlige har at udfolde, bestaar kun i at træde til som ordnende, for at Alt kan gaa tilbørligt til; derfor er der et Polititilsyn. Det er paa ingen Maade Justitsministerens Underordnede, der komme og befale Manden at finde sig i denne Ødelæggelse; det er Menneskeligheden, der befaler, og at Lovgivningen har vedkjendt sig denne Menneskelighed, det er saa naturligt, som det kan være. Den anden Uttring af den høitærede Justitsminister fremkom ogsaa i Fjor og indeholdt en Henpegen til forskellige Exempler, som i og for sig skulde lade Uretferdigheden i de bestaaende Forhold skinnere stærkere frem. Seg skal nu heller ikke negte, at der kan komme saadanne Forhold tilstede, hvor det maa være tungt og haardt for en Mand at faae sin Eiendom ødelagt saaledes, at han lider et Tab ikke blot i Dieblisset, men ogsaa for længere Tid, fordi hans Have eller Mark maltrahteres i et saadant Omfang, at den i længere Tid ikke kan bruges. Hvem borger os imidlertid for, naar vi vedtage den her foreslaaede Ordning, at da ikke Exempler i stik modsat Retning ville opstaa? Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (M. Jensen) har jo allerede hentydet til, at overordentlig velhavende Mænd kunne lide stor Skade, som da i Følge den foreslaaede Ordning hele Kommunens fattige og smaa Beboere skulde deltage i at udrede (Modsigelse). So, det kan meget let ske, overmaade let. Der findes netop ved Herregaarde, og undertiden ved Præstegaarde, Lokaltiteter af en saadan Bestaaffenhed, at Ødelæggelse ikke kan undgaaes, naar Ildbrand opstaar. Seg kan overhovedet ikke se Andet, end at det hele Forhold er et saadant, at det maa overlades til Ordning ad Frivillighedens Vej. Seg kan saaledes erindre, at i min Barndom havde saa godt som ingen Smaafolk paa Landet deres Løssøre forfikkret; men det har dog aldrig været paatenkt at træde til med en Lov for at fremkalde en saadan Forsikkring, og dog kunde man lige saa fuldt have gjort et saadant Skridt, som man nu skulde kunne gjøre det, der her foreslaas; men det vilde da vistnok have været lige saa urigtigt. Man er endog kommen bort fra at have et tungent Selskab for Husassuranc; man bestræber sig mere og mere for overhovedet at komme bort fra saadanne Evangsbestemmelser. I den Slags Forhold, hvor

Folks Interesse med den største Nødvendighed falder deres Omtanke frem, skal man ikke træde til med tvingende og bindende Lovbud, thi jo mere man slaar ind paa denne Fremgangsmaade, desto mere unyndiggjør man Folk. Det er min Overbevisning, at man ikke alene ved denne Lov vilde foretage et Skridt, som er unødvendigt, men man vilde tillige gjøre Uret i to Henseender, nemlig baade pekuniært og aandeligt talt. Seg kan derfor paa ingen Maade være med til at gaa ind paa den Tankegang, som her er fremsat, og jeg skal paa ethvert Punkt modsætte mig dette Lovforslag for Landets Vedkommende, saa meget mere som jeg er mig aldeles bevidst, at der er stærk Stemning imod det hele Landet over.

Justitsministeren: Seg maa tilstaa, at der var Udskilligt i den ærede Talers Foredrag, som jeg havde megen Vanskelighed ved at fatte, og navnlig forstod jeg ikke rigtig hans sidste stærke Angreb paa Evangsforanstaltninger, som endog skulde kunne udøve en sjælelig nedtrykkende Indflydelse paa de paagjældende Personer. Seg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der ikke kan være Spor af Anledning til at anstille Sammenligning inellem det Lovforslag, hvorom der her er Tale, og saadanne Foranstaltninger, som han hentydede til, nemlig Foranstaltninger til at tvinge Folk til at asurere. Her er der ikke Spørgsmaal om at anvende nogen som helst Evang imod noget Menneske. Forudsætningen for Lovforslaget er jo nemlig den, at Personer, som ikke kunne forsikre, hvormeget de end ønske at gjøre det, skulle have Udgang til en Erstatning. Der er ikke her Tale om, at man vil tvinge Personer til at forsikre deres Sød paa Marken, tværtimod, det ærede Medlem kunde meget snarere have gjort denne Philippika gjældende imod de Medlemmer, som have større Tilbøjelighed til at søge Kræft for de Personer, der lide Skade, deri, at man skulde tvinge Forsikringselskaberne til at tegne Forsikkring paa de Gjenstande, hvorom der her er Tale. Der kunde der maaske være Tale om Evang, men her forekommer det mig, at der aldeles ikke er Spor af Grund til at tale derom. Det ærede Medlem fremsatte i Begyndelsen af sit Foredrag nogle vistnok meget dybsindige Bemærkninger om, hvad der egentlig var Anledning til, at man samlede sig for at slukke Ildbrande; men jeg maa tilstaa, at jeg tvivler meget om, at Folk i Almindelighed i Følge disse Betragtninger ville underkende Rigtigheden af, hvad jeg før tillod mig at bemærke, nemlig dette, at for den jevne Almuesmand er det vanskeligt at forstaa, at han, naar Politimesteren eller Dørrigheden paa Stedet kommer og giver Ordre til at foretage Foranstaltninger, hvorved hans Eiendom ødelægges, da ikke skal kunne faae nogen Erstatning derfor ved at henvende sig til det Offentlige. Dersom man vilde svare en Mand,